T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 871
KARAR NO : 2014 / 924
KARAR TR : 13.10.2014

ÖZET : Davacının, sevk ve idaresindeki motosiklet ile dava dışı üçüncü kişinin aracına çarpması sonucu meydana gelen trafik kazasında, davaya konu kazanın meydana geldiği yolda bulunan yol bakım ve onarım çalışmalarına rağmen, gerekli uyarı önlemlerinin almayan davalı Elazığ Belediye Başkanlığı'nın kusurlu olduğu gerekçesine dayalı olarak, araçta meydana gelen hasarın davalıdan tazmini istemi ile açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : F.G.
Vekili : Av. L.Ç.
Davalılar : 1. M.Ö.
Vekili : Av.K.N.
2. Güneş Sigorta A.Ş.Genel Müdürlüğü (Adli Yargıda)
Vekili : Av. F.K.
3. Elazığ Belediye Başkanlığı (Adli ve İdari Yargıda)
Vekili : Av.M.T.E.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin sevk ve idaresindeki 23 AR 228 plakalı motorsikleti ile davalı Murat Özen'in sevk ve idaresindeki 23 FN 386 plakalı araç arasında 23.01.2009 tarihinde maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini, kazada davalının trafiğe giriş yasağı olan yola giriş yaparak kazaya sebebiyet verdiğini, müvekkilinin kaza sonrası Elazığ Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesinde yaklaşık 8 ay tedavi gördüğünü ve halen tedavisinin devam ettiğini, Elazığ 1.Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2009/504 Esas sayılı dosyası ile dava açıldığını ve dosyanın halen derdest olduğunu, davalılardan Murat Özen'in kullandığı aracın davalı Güneş Sigorta A.Ş.Genel Müdürlüğü tarafından sigortalı olduğunu belirterek, müvekkili için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 10.000 TL maddi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Güneş Sigorta için poliçesinden doğan sorumlulukta sınırlı olmak üzere diğer davalıdan müştereken ve müteselsilen tahsiline, 10.000 TL manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalı Murat Özen'den tahsiline karar verilmesi istemi ile 28.09.2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacı vekilinin Elazığ Asliye Hukuk Mahkemesi'ne aynı olaya ilişkin olarak verdiği 19.01.2010 tarihli dava dilekçesi ile bu kez, Elazığ Belediye Başkanlığı'na karşı, olayda hizmet kusuru bulunduğu gerekçesi ile maddi ve manevi tazminat davası açtığı; bu davanın Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2010/70 esasına kaydedildiği ve aynı mahkemenin 08.04.2010 gün ve 2010/70 Esas, 2010/135 Karar sayılı kararı ile; Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/428 Esas sayılı dosyası ile birleştirilmesine karar verildiği ve her iki dosya yargılamasının bu esas üzerinden yürütülmesine devam edildiği tespit edilmiştir.

Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesi: 20.09.2012 gün ve 2009/428 Esas, 2012/328 Karar sayılı kararı ile; İstem, haksız fiil nedeniyle maddi ve manevi tazminata ilişkindir. Davacı, kendi kullanımında bulunan 23 AR 228 plaka sayılı motorsiklet ile davalı Murat Özen'in kullandığı aracın çarpışması sonucu iş görmezlik zararı ve manevi tazminat istemektedir. BK'nun 54.maddesi (eski 818 SK'nun 46.madde) ile 56. Maddesine dayalı (eski 818 SK'nun 47.madde) manevi tazminat isteklerine esas olmak üzere bu kaza sonrası davacının bedensel zarara uğradığı dosyaya sunulan belgeler ve Adli Tıp uzmanı bilirkişinin raporu ile sabit bulunmaktadır. Söz konusu madde hükümleri uyarınca zararın tazminine karar verilebilmesi için eylemle sonuç arasında uygun nedenselliğin bulunması, bu anlamda eylemi ile zarara yol açan kişinin kazada kusurunun bulunması gerekmektedir. Gerek ceza yargılamasındaki Adli Tıp Kurumu Trafik İhtisas Dairesinin 10.12.2009 tarihli raporunda, gerekse mahkememizce talimat mahkemesi aracılığıyla aldırılan üç kişilik bilirkişi kurulu raporunda, davalı Murat Özen'in kusurunun bulunmadığı, davacının ise kısmen kusurlu olduğu mütalaa edilmiştir. Ceza mahkemesinde de, Murat Özen kusursuzluğu nedeniyle beraat kararı verilmiştir. Raporlar denetime elverişli ve yasal gerekçeler içerdiğinden hükme esas alınması uygun bulunmaktadır. Bu halde eylemi ile zarara yol açtığı iddia edilen diğer araç sürücüsü davalı Murat Özen yönünden zararı tazmin sorumluluğu bulunmamaktadır. Davalı sigorta şirketine de Murat Özen'in aracının sigortacısı olduğu için halefiyet ilkesi gereği sorumluluk yüklenemeyecektir. Bu nedenle asıl davanın esastan reddi gerekmektedir. Birleşen davaya gelince; kazanın meydana geldiği yol ile ilgili davalı Belediyenin sorumluğuna ilişkin iddianın temelinde idari iş ve

eylemlerin zararın doğumuna yol açtığı olgusu vardır. 6100 sayılı HMK'nun 3. Maddesinde her türlü idari işlem ve eylemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara Asliye Hukuk Mahkemelerinin bakacağı belirlendiği için mahkememizce davaya bakılmış ise de, söz konusu hüküm Anayasa Mahkemesinin 16/02/2012 tarih ve 2011/35 E-2012/23 K sayılı ilamı ile iptal edilmiş, iptal kararı 19.05.2012 tarih ve 28297 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Mahkememizin görevine ilişkin kanundaki özel düzenleme iptal edilmiş olduğundan genel hüküm gereği belediye hakkında açılan davada yargı yeri mahkememiz değil idari yargı mercileridir. Göreve ilişkin iptal kararı ile açığa çıkan bu durum HMK'nun Geçici 1.maddesinin istisna hallerinden olduğu için davaya devam edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Açıklanan gerekçeyle davalı Belediye hakkında açılan davada yargı yolu yönünden red kararı vermek gerekmiştir." denilmek suretiyle, asıl davanın esastan reddine, birleşen Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2010/70 Esas sayılı dava dosyasının yargı yolu yönünden reddine karar vermiş, karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 03.04.2014 gün ve 2013/5706 Esas, 2014/5028 Karar sayılı kararı ile hükmün onanmasına karar vermiş; bu şekilde karar, 1086 sayılı Yasa'nın Geçici 2. ve 6100 sayılı Yasa'nın Geçici 3.maddesi gereğince halen yürürlükte olan 1086 sayılı Yasa'nın 440.maddesi gereğince 15.07.2014 tarihinde kesinleşmiş ve karara şerh edilmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle; sadece davalılardan Elazığ Belediye Başkanlığı'na karşı idari yargıda dava açmıştır.

Elazığ 1.İdare Mahkemesi: 06.08.2014 gün ve 2014/938 Esas sayılı kararı ile: "..somut olaya konu trafik kazası 2009 yılında meydana gelmiş ise de; 2918 sayılı Kanun'un 110.maddesinde yapılan değişikliğin yürürlüğünden önce de ilk dava adli yargı yerinde açıldığından Geçici 21.maddenin uygulanamayacağı ve 110.maddedeki görev hükmünün kamu düzeni kapsamında bu aşamada gözetilmesi gerektiği, dolayısıyla bakılmakta olan davanın konusunu oluşturan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu" sonucuna varmış olup, 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 13.10.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davasında davalılardan Elazığ Belediye Başkanlığı yönünden adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyasına ilişkin evrak da temin edilmek suretiyle, son görevsizlik kararını veren mahkemece, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül Yiğit'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının sevk ve idaresindeki 23 AR 228 plakalı motosiklet ile 23 FN 386 plakalı aracın çarpışması sonucu meydana gelen kazanın gerçekleştiği yolda, yol yapım çalışmaları olmasına rağmen, gerekli uyarı önlemlerini almayan davalı Belediye Başkanlığı'nın hizmet kusuru bulunduğunu iddia ederek uğradığı maddi ve manevi zararın davalı idareden tazmini istemi ile açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinde, davacının 23.01.2009 günü sevk ve idaresindeki 23 AR 228 plakalı motosiklet ile davalı Murat Özen'in kullandığı aracın çarpışması sonucu davaya konu kazanın meydana geldiği, dosyada bulunan 27.04.2011 tarihli ve 03.04.2012 tarihli bilirkişi raporları içeriğinden; olay günü kazanın meydana geldiği yolda, yol yapım çalışmaları yapıldığı, fakat seyir halindeki araçlar için gerekli uyarı önlemlerinin alınmadığı, bu nedenle kazanın meydana gelmesinde davalının hizmet kusurunun

bulunduğunun belirtildiği, davacı tarafından da söz konusu raporlar referans alınmak sureti ile olayda davalının hizmet kusuru bulunduğu iddia edilerek, maddi ve manevi tazminat istemli iş bu davanın açıldığı, Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/428 Esas, 2012/328 Karar sayılı kararı ile davalı Elazığ Belediye Başkanlığı yönünden davanın görev yönünden reddine karar verdiği ve bu kararın Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin03.04.2014 gün ve 2013/5706 Esas, 2014/5028 Karar sayılı kararı ile onanarak kesinleştiği; davacının bu kez yine aynı gerekçelerle davalı Elazığ Belediye Başkanlığı aleyhine idari yargı yerinde maddi ve manevi tazminat istemli dava açtığı, Elazığ 1.İdare Mahkemesi'nin06.08.2014 gün ve 2014/938 Esas sayılı kararı ile; davada adli yargının görevli olduğunu belirterek, adli ve idari yargı yerleri arasında oluşan görev uyuşmazlığının giderilmesi istemi ile 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca dosyanın Mahkememize gönderilmesine karar verdiği anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Elazığ 1.İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, Elazığ 1.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce davalı Elazığ Belediye Başkanlığı yönünden verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1.İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 20.09.2012 gün ve 2009/428 Esas, 2012/328 Karar sayılı birleşen Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2010/70 Esas sayılı dava dosyasının GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE İLİŞKİN KARARIN KALDIRILMASINA, 13.10.2014 gününde Üye Eyüp Sabri BAYDAR'IN KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT